

Programul de activitate 2017

CUPRINS

1. Realizări în anul 2016	3
1.1 Piața de capital	3
1.2 Piața asigurărilor	4
1.3 Pensii private	6
1.4 Supraveghere integrată	7
1.5 Capacitate instituțională	8
1.6 Protecția consumatorilor	8
2. Obiective pentru anul 2017	10
2.1 Protecția consumatorului	10
2.2 Reglementarea și alinierea la legislația europeană	12
2.3 Întărirea supravegherii piețelor	13
2.4 Dezvoltarea piețelor financiare nebancale	17
2.5 Întărirea capacității instituționale	21
2.6 Contribuția la construcția europeană instituțională	22

1. REALIZĂRI 2016

Dacă 2015 a reprezentat pentru ASF anul continuării reformelor și transformării celor trei sectoare supravegheate și reglementate (asigurări, piață de capital, pensii private), 2016 a fost anul de început al consolidării activității pe piața financiară non-bancară. Acțiunile și măsurile adoptate și implementate de către Autoritate au vizat, în principal, creșterea și reșezarea pe baze stabile a piețelor, precum și protecția eficientă a consumatorilor de servicii financiare.

1.1 Piața de capital

Autoritatea a continuat procesul de modernizare a cadrului legislativ, favorabil dezvoltării pieței de capital autohtone și creșterii atractivității acesteia în rândul investitorilor, sprijinind astfel proiectul pentru trecerea pieței de capital românești de la statutul de piață de frontieră la cel de piață emergentă. În continuarea demersurilor privind calificarea României pentru obținerea statutului de piață de capital emergentă, ASF a derulat un pachet de acțiuni printre care s-au numărat:

- inițierea unor proiecte de acte normative referitoare la fondurile de investiții alternative, modificarea legislației pieței de capital, reclassificarea și actualizarea regulamentelor și normelor secundare emise de autoritate;
- desfășurarea de acțiuni în vederea stimulării ofertelor publice de acțiuni și obligațiuni;
- îmbunătățirea lichidității prin reglementarea instrumentelor financiare derivate;
- reducerea în continuare a unor comisioane pentru intermediari (market makers);
- simplificarea fluxurilor de operațiuni aferente emisiunilor de obligațiuni.

1.1.1 Acțiuni în cadrul proiectului STEAM

Pilonul I:

- elaborarea proiectului de lege privind emitenții de instrumente financiare și operațiunile de piață și a proiectului de lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență nr. 32/2012 privind OPCVM și SAI, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital. Toate aceste proiecte de lege se află în prezent în faza de avizare interministerială;
- elaborarea unui proiect de lege privind piețele de instrumente financiare și a unui proiect de lege privind fondurile de investiții alternative, aflate în prezent în faza de finalizare la nivelul subgrupurilor de lucru constituite de către ASF cu participanții la piață;
- analizarea dispunerilor de măsuri emise de CNVM/ASF cu scopul preluării/adaptării/abrogării dispozițiilor cuprinse de acestea, în vederea simplificării legislației secundare a pieței de capital prin preluarea, adaptarea sau abrogarea dispozițiilor cuprinse de acestea.

Pilonului II:

- evaluarea Sistemului RoClear al Depozitarului Central din perspectiva Recomandărilor ESCB-CESR în contextul aderării la platforma T2Securities;
- elaborarea unui proiect de regulament în vederea îmbunătățirii activității de registru a Depozitarului Central;
- identificarea entităților din piața de capital interesate de constituirea unei Contrapărți Centrale (CCP) și constituirea acestora într-un grup de lucru.

Pilonului III - acțiunile au fost îndreptate către acordarea de asistență tehnică de specialitate entităților implicate în derularea programului pilot (operatori piață, emitenți, depozitar central, intermediari) privind emisiunea de obligațiuni dedicată investitorilor de retail și popularizarea acestui tip de finanțare în rândul companiilor și a altor entități interesate.

Pilonului IV:

- extinderea posibilității de listare a emitenților români pe piețe externe;
- eficientizarea și fluidizarea tranzacțiilor de vânzare în lipsă, prin elaborarea regulamentului de modificare a Regulamentului CNVM nr.32/2006 și a Regulamentului CNVM nr.5/2010.

Pilonul V:

- introducerea, prin proiectul de lege privind fondurile de investiții alternative și prin proiectul de regulament emis atât în aplicarea Legii privind AFIA, cât și a Legii privind FIA, a condițiilor de funcționare a unor noi tipuri de organisme de plasament colectiv;
- analiza nivelului de implementare a principiilor guvernantei corporative la nivelul emitenților;
- elaborarea unor reglementări contabile conforme cu IFRS, aplicabile entităților autorizate.

1.1.2 Test de stres pe piața de capital

- ASF a derulat un test de stres în cadrul căruia au fost incluse 73 de fonduri deschise de investiții (OPCVM) și 29 de fonduri închise de investiții (AOPC) autorizate în România. Scopul exercițiului a fost acela de a identifica noi proceduri care să determine îmbunătățirea capacității fondurilor participante de a gestiona lichiditatea și riscurile investiționale. Acest demers a avut în vedere impactul mai multor factori de stres privind riscul de piață (scăderea prețurilor acțiunilor, creșterea ratelor de dobândă, fluctuația cotațiilor valutare), riscul de contrapartidă și riscul de lichiditate.

1.2 Piața asigurărilor

În ciuda problemelor aferente sectorului RCA, indicatorii financiari ai societăților de asigurări au arătat faptul că piața a înregistrat în 2016 o creștere sustenabilă și o consolidare a activității, înregistrând, în primele șase luni ale anului 2016, un total al primelor brute subscrise de 5 miliarde de lei (valoarea include activitatea societăților de asigurare din țară și din străinătate, precum și cea a sucursalelor, în creștere cu 11% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Ambele segmente de asigurări, atât cele generale, cât și cele de viață au consemnat un avans, în prima jumătate a anului 2016, de aproximativ 11% și respectiv de 10%, comparativ cu intervalul similar al anului 2015.

1.2.1 Implementarea regimului Solvabilitate II.

Implementat în România de la 1 ianuarie 2016, Solvabilitate II reprezintă un regim de supraveghere solid care este aplicat în întreaga Uniune Europeană și care a dus la o schimbare de paradigmă în cultura de risc a companiilor. Astfel, asigurătorii bine capitalizați vor permite sectorului să reziste șocurilor neprevăzute. Solvabilitate II determină o convergență sporită a supravegherii la nivel european, iar prin încurajarea bunei guvernante și a managementului riscurilor, noul regim de supraveghere are ca efect creșterea protecției consumatorilor de produse de asigurare.

1.2.2 Măsuri pentru piața RCA

- **Analiza actuarială independentă a tarifelor RCA**

ASF a desemnat compania de consultanță Milliman pentru realizarea unei analize actuariale a tarifelor practicate de cele nouă societăți de asigurare autorizate să încheie polițe RCA. Demersul s-a înscris în pachetul de acțiuni derulate de ASF în vederea reechilibrării pieței de asigurări RCA și a descurajării exceselor la nivelul majorărilor de prime. Această analiză independentă a avut drept scop determinarea unor repere de referință la nivelul pieței privind dauna medie și frecvența medie a daunei și corelarea acestora cu prima tarifară, pe date comparabile pentru cele nouă societăți, respectiv evaluarea gradului de adecvare a tarifelor în raport cu daunalitatea.

- **Elaborarea proiectului legii RCA**

În urma unui proces complex de consultare cu asociațiile profesionale și patronale ale asigurătorilor și transportatorilor auto, la care au luat parte și reprezentanți ai mai multor instituții, ASF a elaborat o propunere de proiect privind o nouă lege care să reglementeze piața RCA din România. Prevederile din acest document sunt aliniate cu directivele europene în domeniu și preiau practici validate de experiența mai multor state membre ale UE. Propunerea ASF a fost înaintată comisiilor de buget-finanțe din Senat și Camera Deputaților, precum și Ministerului Finanțelor Publice, instituția care are drept de inițiativă legislativă pentru domeniile reglementate și supravegheate de autoritate.

- **Monitorizarea specială a primelor RCA pe segmentele de asigurări obligatorii pentru autovehiculele de transport**

ASF a monitorizat evoluția primelor RCA pentru transportatori în vederea identificării creșterile reale și pentru a oferi informații relevante în piață pentru asigurați. Începând cu luna ianuarie 2016, monitorizarea și analizele statistice privind evoluția tarifelor RCA pentru autoutilitare/autocamioane și vehicule de transport de persoane au fost realizate în mod sistematic, cu frecvență lunară. Rezultatele agregate la nivelul întregii piețe au fost făcute publice prin comunicate de presă, datele statistice fiind disponibile pe pagina de internet a ASF – www.asfromania.ro.

- **Actualizarea legislației secundare**

Norma nr. 23/2014 a fost modificată astfel încât să producă efecte imediate în stabilizarea primelor RCA, să liberalizeze mai mult piața și să mențină constante primele pe o perioadă mai mare. Au fost introduse reglementări clare referitoare la obligativitatea asigurării proporționalității între daunalitate și tarifele RCA, clarificări cu privire la Cartea Verde, relaxarea condițiilor de operare pentru atragerea de noi investitori sau furnizori de polițe RCA, creșterea competiției între canalele de vânzare și îmbunătățirea eficienței canalelor de distribuție, posibilitatea oferirii de reduceri comerciale și modificarea tarifelor de primă notificate la ASF numai după o perioadă de minimum 12 luni.

- **Determinarea tarifelor de primă maxime pentru polițele RCA**

În urma adoptării de Guvern a OUG 54/2016, care impune, pentru o perioadă de șase luni, tarife maxime de primă pentru polițele RCA, ASF a determinat aceste tarife, pe baza metodologiei adoptate de Consiliul ASF pe data de 5 octombrie, în urma unui proces de consultare publică. Calculele respectă atât prevederile OUG, cât și practicile actuariale general acceptate în industria asigurărilor. Formula de calcul cuprinde frecvența daunelor, dauna medie, daunele întâmplare, dar neraportate (IBNR), inflația daunelor și încărcarea de siguranță, care determină prima de risc, la care se adaugă cheltuielile de achiziție și administrare, fixe și variabile, precum și încărcarea de Bonus/Malus (15%) și cota de profit (1%). Tarifele maxime stabilite de ASF, potrivit legii, au fost transmise Ministerului Finanțelor Publice, care a inițiat o hotărâre, aprobată de Guvern.

- **Elaborarea normei privind asigurările auto din România pentru punerea în aplicare a prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 54/2016**

Consiliul ASF a aprobat proiectul de normă privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie cât și a altor

prevederi referitoare la asigurările auto, ca urmare a încheierii dezbaterii publice pe această temă (Norma 39/2016 a fost publicată Monitorului Oficial al României nr. 986/8.12.2016).

1.2.3 Participarea României la testul de stres lansat de EIOPA

EIOPA a lansat un test de stres adresat societăților de asigurări de viață, la nivel european. ASF a aprobat participarea la acest exercițiu a unui număr de trei societăți: NN Asigurări de Viață, Grawe România Asigurare și Asiom VIG. Acest exercițiu a avut scopul de a evalua vulnerabilitățile asigurătorilor și gradul de rezistență la evoluții adverse ale pieței, pe baza unui cadru analitic comun. Rezultatele testului de stres au fost bune pentru societățile românești, acestea situându-se peste media europeană.

1.2.4 Măsuri de supraveghere

- Consiliul ASF a hotărât în ședința din data de 27 iulie 2016 retragerea autorizației de funcționare a societății Carpatica Asig S.A., pe baza unui set de rapoarte care au evidențiat starea de insolvență a acesteia, și promovarea cererii de deschidere a procedurii de faliment, în temeiul Legii 503/2004 (republicată) și a Legii 85/2014.
- ASF a retras autorizația de funcționare a societății Forte Asigurări Reasigurări și a cerut deschiderea procedurii de faliment.
- Consiliul ASF a aprobat Planul de redresare financiară a Societății de Asigurare - Reasigurare City Insurance S.A.

1.2.5 Măsuri de monitorizare

În anul 2016 ASF a intensificat exercițiile de monitorizare din perspectiva consumatorilor, prin proiecte de *mystery shopping* pentru piața asigurărilor, testând reacția entităților din perspectiva consumatorului și solicitând, în cazurile în care s-au constatat derapaje, remediarea comportamentelor de conduită în raport cu acesta. Scopul acestor exerciții a fost de a crește calitatea serviciilor oferite, printr-un nivel ridicat de transparență și printr-o mai bună abordare a nevoilor consumatorilor. Totodată, în anul 2016 ASF a demarat o analiză a conținutului contractelor de asigurări pentru a se asigura că acestea vin în întâmpinarea nevoilor reale ale consumatorilor și respectă cerințele legale aferente drepturilor consumatorilor.

De asemenea s-a derulat prima analiză asupra dezvănuării, cu scopul de a preveni practicile incorecte și a impune respectarea legislației specifice din perspectiva drepturilor consumatorilor.

1.3 Pensii private

Sistemul de pensii private din România continuă să aibă o evoluție pozitivă, înregistrând o creștere a activelor totale cu aproape 27%, în primul semestru al anului, față de perioada similară a anului trecut. În vederea asigurării stabilității și predictibilității pieței de pensii private, ASF a inițiat o serie de proiecte menite să eficientizeze activitățile de control și supraveghere în contextul noilor tendințe prezente la nivel european:

- Transparența informațiilor referitoare la sistemul de pensii private
- Registrul erori operaționale
- Matricea sancțiunilor
- Automatizarea raportărilor entităților din sistemul pensiilor private

În ceea ce privește cadrul normativ de reglementare a sectorului de pensii private, ASF a analizat și a elaborat mai multe propuneri cu privire la proiectul Legii privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor private, pe care le-a transmis Ministerului Justiției.

De asemenea, au fost analizate și îmbunătățite mai multe proiecte de norme printre care se numără:

- Proiectul Normei privind compensarea pierderilor participanților și/sau beneficiarilor la fondurile de pensii private
- Proiectul Normei privind majorarea sau diminuarea contribuțiilor anuale datorate Fondului de garantare a drepturilor din sistemul de pensii private

A fost completat și actualizat cadrul de reglementare secundară elaborată în aplicarea Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate private, republicată, cu modificările și completările ulterioare și a Legii nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare, prin elaborarea următoarelor acte normative:

- Proiectul Normei de modificare și completare a Normei nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private;
- Proiectul Normei de modificare a normei de contabilitate aplicabilă pentru sistemul de pensii private;
- Norma nr. 9/2016 pentru prelungirea termenului prevăzut la art. 18 din Norma nr. 13/2012 privind calculul actuarial al provizionului tehnic pentru fondurile de pensii administrate privat;
- Norma nr. 22/2016 privind autorizarea de constituire a societății de pensii și autorizarea de administrare a fondurilor de pensii administrate privat;
- Norma nr. 23/2016 privind autorizarea de constituire a societății de pensii și autorizarea de administrare a fondurilor de pensii facultative;
- Norma nr. 34/2016 privind sistemul de raportare contabilă semestrială în domeniul pensiilor private;
- Norma nr. 36/2016 referitoare la modificarea Normei nr. 26/2014 privind transferul participanților între fondurile de pensii administrate privat.

Monitorizare:

În contextul supravegherii sistemului de pensii private, în anul 2016 ASF a realizat două exerciții de *mystery shopping*, unul adresat administratorilor fondurilor Pilon II și celălalt adresat administratorilor fondurilor Pilon III. Acest tip de exercițiu de supraveghere are ca obiectiv testarea comportamentului față de consumator și vine în completarea măsurilor de supraveghere tradiționale, pentru a crește calitatea serviciilor oferite, printr-un nivel ridicat de transparență și printr-o mai bună abordare a nevoilor beneficiarilor.

1.4 Supraveghere integrată

Necesitatea abordării supravegherii la nivel integrat este generată de manifestarea riscurilor sistemice și operaționale, ca o consecință a evoluției permanente a tehnologiei informației și a criminalității în scopul prevenirii crizelor economice și macroeconomice.

Supravegherea integrată asigură o abordare unitară a acțiunilor de prevenție și a răspunsului la crize, inclusiv prin testarea la stres a entităților și a structurilor din piețele financiare non-bancare.

În acest sens, ASF a elaborat o serie de regulamente și norme care vin în sprijinul consolidării actului de supraveghere integrată:

- Regulament nr. 2/2016 privind aplicarea principiilor de guvernanză corporativă de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de ASF
- Regulament nr. 3/ 2016 privind criteriile aplicabile și procedura pentru evaluarea prudenzială a achizițiilor și majorărilor participațiilor la entitățile reglementate de Autoritatea de Supraveghere Financiară
- Norma nr. 27/ 2015 privind activitatea de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară
- Norma nr.6/2015 privind gestionarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice utilizate de entitățile reglementate, autorizate/avizate și/sau supravegheate de ASF

1.5. Capacitate instituțională

ASF și-a consolidat permanent capacitatea instituțională în vederea exercitării în condiții optime a atribuțiilor ce-i revin conform prevederilor legale. Dacă în anul 2015, reforma internă a vizat, în principal, structura organizațională, sistemul de guvernanză și alinierea salariilor la poziții similare din piața financiară non-bancară, conform legii, în 2016 Autoritatea a modernizat infrastructura IT a instituției și a diversificat și dezvoltat dialogul cu principalele entități din piață.

- **Infrastructura IT.** Principalele obiective ale proiectului de modernizare a infrastructurii IT au vizat implementarea unei infrastructuri hardware și software centralizate, precum și a unei soluții software care asigură automatizarea și suportul pentru call-centerul instituției, precum și pentru managementul fluxului de documente la nivelul registraturii. Soluția software implementată include și un portal destinat formulării petițiilor online, care asigură posibilitatea urmăririi în timp real a stadiului soluționării petițiilor, precum și schimbul rapid de informații dintre petent și ASF pe marginea sesizărilor trimise.
- **Grupuri de lucru.** ASF a constituit grupuri de lucru în vederea identificării și adoptării de măsuri, pe termen scurt, mediu și lung, dar și pentru modernizarea și dezvoltarea piețelor financiare non-bancare. Grupurile de lucru au elaborat propuneri de modificare a prevederilor legislative și au identificat soluții pe mai multe paliere care includ toate cele trei sectoare reglementate și supravegheate de către ASF (asigurări, piața de capital și pensii private). Activitatea acestora a vizat următoarele domenii: asigurări de locuințe, asigurări de sănătate și agricole, distribuția produselor de asigurări și pensii private, pensii facultative și ocupaționale, reglementarea FIA, MiFID și actualizarea normelor din piața de capital, formarea profesională și educația financiară

1.6. Protecția consumatorilor

Protecția consumatorului de servicii financiare reprezintă o componentă de bază a activității ASF. În paralel, Autoritatea și-a propus îmbunătățirea gradului de educație financiară a publicului. În anul 2016, ASF a dezvoltat mai multe proiecte pentru atingerea acestor obiective:

- Inaugurarea unui call-center modern care permite gestionarea eficientă a apelurilor primite din partea consumatorilor și acordarea de asistență de nivel înalt;
- Efectuarea de exerciții de mystery shopping privind anumite practici neautorizate sau probleme de conduită și conformitate desfășurate de societăți care oferă în România servicii de intermediere pe piețe de tip Forex . De asemenea, au fost efectuate astfel de demersuri și pe piețele reglementate;
- Implementarea mai multor programe de educație financiară, adresate atât elevilor din mediul preuniversitar, cât și studenților ”Fii deștept”, „Să vorbim despre piața financiară ne-bancară”

- și „Laboratorul Academic”. Acestea sunt programe educaționale non-formale, concepute pe bază de prezentări interactive și studii de caz, adresate elevilor și studenților, realizate pentru a veni în întâmpinarea nevoilor de educație financiară și pentru a contribui la formarea, pe termen lung, de abilități și competențe financiare, necesare unui nivel de bunăstare superior și unui grad ridicat de incluziune financiară. La aceste programe au participat peste 5.500 de copii și tineri din București, Iași, Cluj;
- În scopul realizării obiectivului de protecție a drepturilor consumatorilor de asigurări, din activitatea de soluționare a petițiilor au fost identificate deficiențe privind modul de instrumentare a dosarelor de daună de către societățile de asigurare, urmare cărora, conducerea ASF a decis efectuarea unor controale inopinate la societățile Carpatica Asig SA, Forte Asigurări-Reasigurări SA, SC City Insurance SA și la Asirom VIG SA (controlul fiind în curs de desfășurare);
  - Implementarea, în premieră, a unui sistem de indicatori specifici activității de protecție a consumatorilor de asigurări care, pe baza petițiilor înregistrate la ASF de către entitățile supravegheate, permite încadrarea acestora în grade de conformitate din punct de vedere al produselor oferite, al conduitei entităților în activitatea de instrumentare și lichidare a dosarelor de daună, a soluțiilor adoptate în dosarele de daună cu prevederile legale/contractuale;
  - Impactul asupra consumatorilor de produse de asigurare aferente aparatelor de telefonie mobilă/tablete, generat de existența unor practici incorecte, a condus la efectuarea unei analize dedicate acestor produse de asigurare, în urma cărora au fost stabilite măsuri de remediere a acestora;
  - Rezultatele analizei perioadei de dezvăunare și de soluționare a dosarelor de daună deschise la asigurători în Semestrul II 2015, în baza polițelor de asigurare obligatorie auto RCA, au determinat conducerea ASF să hotărască efectuarea periodică a acesteia;
  - Analiza situațiilor sesizate de asigurați privind comportamentul asigurătorilor și a practicilor acestora în derularea contractelor de asigurare de viață a condus la formularea unor recomandări de revizuire a condițiilor de asigurare, precum și la postarea pe site-ul ASF a unei atenționări a consumatorilor, la semnarea unor contracte de asigurări de viață;
  - Participarea activă la modificările legislației asigurărilor obligatorii auto RCA;
  - Colaborarea cu Institutul de Studii Financiare, în vederea susținerii SAL-FIN, prin participarea directă în activitatea de instruire și evaluare a conciliatorilor, pe cele trei domenii de activitate ale ASF;
  - Operaționalizare entității de soluționare alternativă a litigiilor non-bancare (SAL-FIN) cu scopul de a permite consumatorilor să apeleze gratuit la un mecanism de soluționare a reclamațiilor în mediu extrajudiciar, înființarea Corpului Conciliatorilor și finalizarea primelor concilieri.

2. OBIECTIVE PENTRU ANUL 2017

Programul strategic al ASF pe anul 2017 vizează menținerea și funcționarea ordonată și corectă a piețelor, corelarea cu legislația europeană și cu cele mai bune practici internaționale în domeniu, având drept consecință creșterea încrederii investitorilor în piața financiară nebancaară și protecția acestora. În acest sens, ASF își va concentra activitatea pe asigurarea sustenabilității obiectivelor strategice începute în 2016, iar pe lângă acestea va acționa pentru îndeplinirea noilor obiective stabilite pentru anul următor, respectiv:

- protecția consumatorului
- reglementarea și alinierea la legislația europeană
- întărirea supravegherii piețelor
- dezvoltarea piețelor financiare nebancaare
- întărirea capacității instituționale
- contribuția la construcția europeană instituțională

2.1 Protecția consumatorului

Conform legii, toate prerogativele cu care a fost investită Autoritatea de Supraveghere Financiară se circumscriu obiectivului fundamental de protecție a consumatorilor de produse financiare oferite de piața financiară nebancaară. Astfel, activitățile de reglementare și de supraveghere a piețelor și entităților care activează în cadrul acestora se raportează la acest obiectiv permanent de protecție a consumatorilor punându-se în continuare accentul pe monitorizarea riscurilor și beneficiilor pentru consumatori, a elementelor de conduită, în special cele care derivă din evoluțiile piețelor.

ASF se va concentra pe activitățile preventive, de informare și educație financiară, monitorizare a practicilor cu potențial abuziv, neloyal sau fraudulos, pentru a contracara prin măsuri corective eventuale deficiențe, cât și pe activități reactive de soluționare a reclamațiilor și sesizărilor adresate de către consumatori. Această activitate de monitorizare este completată prin acțiuni de tipul *mystery shopping* sau de analiză a impactului asupra consumatorului a diferitelor servicii sau produse financiare. Pe lângă aceste măsuri preventive, ASF va continua întărirea activității de supraveghere a conduitei entităților reglementate, cu efect asupra protecției consumatorilor, și va adopta măsuri acolo unde sunt constatate încălcări în urma sesizărilor, petițiilor și ca urmare a constărilor în activitatea de supraveghere. Se va generaliza analiza asupra soluționării dosarelor de daune și a elementelor aferente procesului de dezdăunare și se va continua cu sistemul de indicatori de conformitate și conduită.

Preocupările majore ale ASF care constituie obiectivele specifice și permanente în ceea ce privește protecția consumatorilor pentru toate domeniile din aria de responsabilitate a ASF sunt reprezentate de:

- transparența piețelor, informarea corespunzătoare a consumatorilor și diseminarea de informații corecte, complete și la timp;
- stabilirea și acordarea la timp a despăgubirilor pentru prejudiciile asigurate de către societățile de asigurări;
- reducerea numărului de alocări aleatorii la Pilonul II prin stimularea alegerii personale.

Una dintre cele mai importante măsuri de protecție a consumatorilor și o condiție obligatorie pentru creșterea încrederii consumatorilor în piața financiară nebancaară este reprezentată de transparența și accesibilitatea privind informațiile esențiale ce trebuie oferite consumatorilor.

Pentru a răspunde nevoilor consumatorilor, ASF consideră că este necesar să se garanteze că informațiile despre produsele și serviciile financiare oferite sunt corecte, clare și nu induc în eroare.

În acest context, se vor elabora norme de implementare a standardelor tehnice ce vor fi agreate la nivel european și se vor emite alerte în situațiile în care se constată abateri de la regulile de conduită sau se întrevăd riscuri majore pentru potențialii consumatori.

Totodată, în vederea protejării drepturilor consumatorilor și menținerea unei piețe ordonate, ASF va desfășura activitatea de soluționare a petițiilor cu obiectivitate și profesionalism, punând accent pe o abordare standardizată și unitară a conceptelor legislative la nivelul pieței financiare nebankare.

De asemenea, ASF va acorda în continuare o atenție sporită gradului de educație financiară a populației prin informarea corectă în privința avantajelor, drepturilor și obligațiilor ce decurg din calitatea de consumator de produse, instrumente și servicii financiare. Astfel, vom continua derularea programului de educație financiară, pe care l-am extins în 2016 la nivel național, adresându-ne elevilor din învățământul preuniversitar din 18 orașe și prin intensificarea relaționării cu mediul universitar. La acestea se vor adăuga începând cu anul 2017 alte programe de educație financiară dedicate diferitelor categorii de public țintă adult.

ASF va reprojeta sistemul de formare profesională a specialiștilor pieței prin definirea unui sistem sectorial de calificări pentru piața non-bancară, prin implicarea Institutului de Studii Financiare pentru asigurarea managementului calității, a examinării și a evaluării competențelor, prin trecerea de la acumularea de cunoștințe la acumularea de competențe și racordarea la cerințele IDD, MIFID II și ale SQF/EQF.

Și în anul 2017 ASF va continua să acorda o atenție deosebită dezvoltării principiilor și practicilor europene care se aplică în supravegherea conduitei entităților supravegheate – în relația cu consumatorii, urmărind asigurarea dreptului la o informare imparțială și corectă, dreptului de negociere, dreptului de opțiune conform informațiilor de calitate și obiective, precum și a îndeplinirii obligațiilor legale de către entitățile care activează în cadrul piețelor financiare supravegheate de ASF.

Activitățile propuse pentru anul 2017 vin în susținerea celor stabilite în anii anteriori, reprezentând o completare și intensificare a activității desfășurate până în prezent, și anume:

- îmbunătățirea gradului de transparență și informare, precum și creșterea calității asistenței acordate consumatorilor;
- dezvoltarea unor programe naționale de educație financiară care, pe de o parte, să asigure un suport pentru sistemul educațional din România, iar pe de altă parte să vină în întâmpinarea nevoilor consumatorilor, pentru a crește nivelul de protecție al acestora;
- promovarea unor practici corecte și echitabile în serviciile financiare;
- monitorizarea comportamentului entităților de pe piețele reglementate și supravegheate de către ASF - analiza cauzelor petițiilor, a dezvăluirii și a concluziilor rezultate din proiectele de „*mystery shopping*”;
- soluționarea petițiilor întemeiate în vederea protejării drepturilor legale și intereselor consumatorilor;
- implementarea unui sistem informatic de management al petițiilor.

Pentru aceasta, vor fi continuate și în anul 2017 următoarele acțiuni:

- coordonarea activității Grupului de Lucru Consultativ de Dialog referitor la protecția consumatorilor de servicii financiare nebankare;
- coordonarea cu principiile legislației europene în ceea ce privește soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum, inclusiv prin coordonarea înființării Camerei Arbitrale de pe lângă ASF;
- sporirea gradului de implicare a ASF în creșterea nivelului educației financiare al consumatorilor cu scopul de creștere a nivelului de conștientizare și responsabilitate financiară, prin componenta de educație financiară, precum și pentru reducerea asimetriei informaționale la nivelul întregii populații;
- continuarea demersurilor pentru încheierea de parteneriate și protocoale cu alte autorități sau instituții ale statului pentru îndeplinirea obiectivelor specifice protecției consumatorilor

- (ANPC, MAI, MECS etc.); diseminare publică de informații și mesaje educaționale și de protejare a intereselor consumatorilor;
- analiza periodică a indicatorilor specifici activității de protecție a consumatorilor de asigurări astfel încât să se realizeze o îmbunătățire a conduitei societăților de asigurare, cu încadrarea acestora în grade de conformitate cât mai bune din punct de vedere al produselor oferite, al comportamentului entităților în activitatea de instrumentare și lichidare a dosarelor de daună și a corectitudinii soluțiilor adoptate în dosarele de daună în raport cu prevederile legale/contractuale;
  - revizuirea legislației secundare în ceea ce privește activitatea de soluționare a petițiilor aferente pieței asigurărilor;
  - realizarea de analize și sinteze la nivelul piețelor financiare nebancale, în scopul protejării drepturilor consumatorilor;
  - monitorizarea permanentă a conduitei societăților de asigurare autorizate să practice asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, prin analiza periodică a activității de instrumentare a dosarelor de daună, în scopul respectării termenelor legale de soluționare a acestora și de plată a despăgubirilor;
  - implicarea Institutului de Studii Financiare în activitatea de formare profesională pentru conciliatori în vederea susținerii SAL-FIN – structură independentă în cadrul ASF prin intermediul căreia se facilitează negocierea și dialogul între părțile în litigiu pentru soluționarea conflictului înaintea sistemului judecătoresc;
  - implicarea ISF în construcția sistemului de examinare și evaluare a competențelor specialiștilor entităților financiare;
  - creșterea gradului de penetrare a Sal Fin în rândul consumatorilor ca alternativă la soluționarea litigiilor pe piețele reglementate ale ASF, prin asigurarea unor fluxuri operaționale eficiente care să asigure un număr cât mai mare de concilieri finalizate, realizate în timp și la un nivel calitativ ridicat.

2.2 Reglementarea și alinierea la legislația europeană

Anul 2017 va fi un an al modificărilor legislative în domeniul pieței de capital.

Mai multe proiecte de acte normative inițiate în anul 2016 pentru transpunerea noii legislații europene sau din necesitatea unei mai bune legiferări a unui segment financiar vor fi continuate în anul 2017 urmând a fi supuse procesului de adoptare de către Parlamentul României. Aceste noi acte normative care vor reconfigura corpul legislativ actual și vor abroga *Legea nr.297/2004 privind piața de capital* se referă la următoarele:

- proiect de *Lege privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață* - asigură implementarea MAD și a Directivei 2013/50/UE privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată;
- *Lege privind piețele de instrumente financiare* – implementează MIFID II și introduce o serie de modificări aferente infrastructurii pieței;
- proiect de *Lege privind fondurile de investiții alternative* – asigură un nou cadru legislativ pentru fondurile de investiții încadrate în prezent în categoria AOPC (alte organisme de plasament colectiv).

Un alt obiectiv nou pentru 2017 este stabilit pentru sectorul de pensii private și constă în demararea procesului de transpunere a directivei privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale IORP II.

Pentru sectorul asigurări – reasigurări, cadrul legislativ va fi completat cu un proiect de **Lege privind distribuția de asigurări**, act normativ prin care se va transpune Directiva 2016/97 și care are ca termen de implementare începutul anului 2018.

În plus, pentru anul 2017 se intenționează:

- *elaborarea unei norme integrate in domeniul prevenirii spălării banilor* - Reevaluarea reglementărilor sectoriale emise de ASF în domeniul prevenirii spălării banilor, a finanțării terorismului în scopul elaborării unei norme integrate pentru toate entitățile financiare aflate în sfera de reglementare, autorizare, supraveghere și control a ASF în vederea armonizării cu cerințele Directivei 849/2015 și a reglementărilor naționale/internaționale de profil.
- *elaborarea unei norme integrate in domeniul sancțiunilor internaționale* - Reevaluarea reglementărilor sectoriale emise de ASF în domeniul regimului sancțiunilor internaționale, în scopul elaborării unei norme integrate pentru toate entitățile financiare aflate în sfera de reglementare, autorizare, supraveghere și control a ASF în vederea armonizării cu cerințele care derivă din cadrul normativ național. Elaborarea acesteia este corelată de aprobarea de către Parlament a legii de modificare și completare a OUG nr.202/2008 (aflata în faza de proiect al Consiliului Interinstituțional);

Directivele UE cu termen de transpunere în 2017 care conțin prevederi în domeniile în care ASF este autoritate competentă:

- **Directiva (UE) 2016/1034** din 23 iunie 2016 de modificare a Directivei 2014/65/UE privind piețele instrumentelor financiare (Termen de transpunere: 3 iulie 2017)
- **Directiva 2014/65/UE** din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2011/61/UE (Termen de transpunere: 03 iulie 2016)
- **Directiva (UE) 2015/849** din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (Termen de transpunere: 26 iunie 2017) - ASF nu este instituție responsabilă principală, dar va participa activ la procesul de transpunere a directivei.

2.3. Întărirea supravegherii piețelor

În vederea aplicării principiilor și practicilor comune de supraveghere pentru cele trei sectoare obiectivele specifice 2017 aferente procesului de supraveghere vizează următoarele:

- Dezvoltarea indicatorilor de risc sectorial și a tabloului riscurilor pentru piața asigurărilor din România. Acest obiectiv se încadrează în contextul aplicării de la 1 ianuarie 2016 a regimului Solvabilitate II, regim ce a adus îmbunătățiri semnificative în cadrul de supraveghere a societăților de asigurare. Noile abordări în ceea ce privește evaluarea riscurilor și cerințele de transparență crescute care se reflectă inclusiv printr-un set mai complex de informații raportate de societățile de asigurare către autoritățile competente permit dezvoltarea de noi metode și indicatori de identificare și monitorizare a riscurilor pentru aceste entități. În acest sens, încă din anul 2016 s-au început demersuri la nivel european și național în vederea

adaptării setului de indicatori de risc la nivel micro și macro-prudențial în vederea înglobării noilor abordări și informații disponibile ca urmare a aplicării regimului Solvabilitate II.

- Modernizarea indicatorilor de risc sectorial și a tablourilor riscurilor pentru organismele de plasament colectiv și fondurile de pensii, beneficiind de experiența acumulată în cadrul testului de stres pentru fondurile de investiții derulat în anul 2016. Abordările metodologice create cu ocazia acestui exercițiu precum și rezultatele și concluziile acestuia vor fi fructificate în anul 2017 în vederea întăririi supravegherii prudențiale a fondurilor de investiții inclusiv prin revederea formatelor și conținutului raportărilor organismelor de plasament colectiv și prin introducerea de noi indicatori de monitorizare periodică a riscurilor în acest sector.
- Continuarea dezvoltării de analize și indicatori de risc sistemic pentru sectorul financiar nebanca și a sprijinirii Consiliului Național de Stabilitate Financiară în cadrul colaborării cu Banca Națională a României și Ministerul Finanțelor la activitatea. Acest obiectiv constituie un răspuns al ASF la importanța tot mai mare care se acordă la nivel european și internațional pentru dezvoltarea cadrului de supraveghere macro prudențială a componentei nebanca a sistemului financiar.

De asemenea, în contextul noii strategii ESMA 2016-2018, ASF contribuie la elaborarea strategiei privind convergența celor mai bune practici de supraveghere prin participarea la activitățile Comitetului de Analiză Economică și de Piață, din cadrul ESMA (pe care îl și prezidează). Acest comitet realizează monitorizarea periodică a tendințelor, riscurilor și vulnerabilităților pe piețele de capital din Europa și a demarat desfășurarea a trei proiecte de importanță ridicată pentru autoritățile naționale și instituțiile europene:

- dezvoltarea unor indicatori de risc pentru industria fondurilor alternative de investiții în contextul AIFMD - proiect coordonat de reprezentanții ASF
- analiza lichidității pieței europene de obligațiuni corporative
- analiza pieței instrumentelor derivate pe rata dobânzii din UE

Sectorul instrumente și investiții financiare continuă, în anul 2017, eforturile privind eficientizarea funcției de supraveghere pentru a se asigura concordanța cu măsurile ESMA privind convergența practicilor de supraveghere în UE. În acest scop se vor continua demersurile demarate în anul 2016, și anume:

- participarea la activitatea în cadrul grupului de raportare tranzacții în vederea pregătirii entităților pentru trecerea regimului de raportare MIFID II;
- identificarea indicatorilor financiari și prudențiali în vederea evaluării principalelor riscuri și vulnerabilități care necesită măsuri suplimentare de supraveghere;
- standardizarea machetelor de raportare și dezvoltarea sistemului informatic de analiză, verificare și identificare a vulnerabilităților prin alerte, inclusiv implementarea sistemului de avertizare timpurie (early warning system) pe baza indicatorilor prudențiali;
- dezvoltarea și implementarea a două proiecte IT inițiate de ESMA pentru autoritățile de supraveghere din UE privind:
  - colectarea și prelucrarea datelor în vederea îndeplinirii obligațiilor referitoare la instrumentele financiare asumate de ASF conform MiFID - FIRDS;
  - interfața comună de acces la toate registrele centrale de tranzacții din UE - TRACE (Single access to Trade Repositories - proiectul își propune construirea unui sistem IT cu rol de punct de acces unic la datele puse la dispoziție de registrele centrale.

- revizuirea și îmbunătățirea sistemului de raportare pentru organismele de plasament colectiv și societățile de administrare a investițiilor, precum și aplicarea unui sistem electronic pentru supravegherea acestora;
- dezvoltarea mecanismelor și instrumentelor în scopul prevenirii, identificării și sancționării abuzului de piață, având în vedere extinderea domeniului de aplicare asupra unui număr sporit locuri de tranzacționare și instrumente financiare;
- îmbunătățirea activităților desfășurate în vederea asigurării respectării de către emitenți a obligațiilor de transparență;
- dezvoltarea mecanismelor pentru identificarea cazurilor de acțiune concertată și asigurarea respectării prevederilor legale în ceea ce privește derularea ofertelor publice obligatorii sau respectării limitelor de deținere în capitalul social al SIF;
- dezvoltarea capacităților tehnice de supraveghere electronică a tranzacțiilor derulate pe piețele reglementate și sistemele alternative din România (aplicații IT de analiza a datelor în timp real și a datelor istorice);
- dezvoltarea capacităților tehnice de gestionare a raportărilor primite prin sistemul TREM4 (MiFIR Transaction Reporting - proiectul își propune facilitarea schimbul de date privind tranzacțiile transfrontaliere între autoritățile competente ale statelor membre conform MiFID/MiFIR și va înlocui sistemul TREM actual);
- finalizarea exercițiului de „Stress Test” destinat fondurilor de investiții, cu scopul identificării de noi proceduri care să determine îmbunătățirea capacității fondurilor participante de gestionare a lichidității și riscurilor investiționale .

Suplimentar acestor măsuri, în anul 2017 sunt vizate și următoarele activități:

- Revederea funcției de supraveghere cu privire la SSIF-uri și administratori de fonduri prin proiectul finanțat din fonduri Structurale Reforma Suport Program dezvoltat de ASF împreună cu Comisia Europeană și Banca Mondială, prin care va fi revăzută abordarea cu privire la inspecții și supravegherea la sediul ASF, atât pentru cerințele prudențiale cât și pentru regulile de conduită. Această revizuire va cuprinde și:
  - dezvoltarea unor mecanisme de intervenție pe produs conform MiFIR.
  - implementarea noilor principii statuate prin regulamentul de control, cum ar fi fixarea unor obiective de control adaptate profilului de risc al fiecărei entități controlate, dialog cu entitatea controlată în toate etapele controlului (pre-control, control, post-control),
  - implementarea supravegherii bazată pe riscuri - principii, metode, tehnici. ASF își propune să dezvolte în continuare modelul de abordare mixtă a supravegherii, bazat atât pe evaluarea riscurilor cât și pe conformitate,
  - consolidarea supravegherii privind păstrarea în siguranță a activelor clienților,
- Îmbunătățirea supravegherii în ceea ce privește respectarea obligațiilor emitenților, referitor la informare, dezvăluire completă și în timp util a informațiilor destinate investitorilor
- Alinierea la cerințele de supraveghere conform prevederilor MAR.

Pentru **sectorul asigurări-reasigurări**, anul 2017 înseamnă continuarea procesului de schimb permanent de informații și expertiză cu reprezentanții societăților de asigurare referitor la aplicarea regimului Solvabilitate II care modifică atât activitatea de supraveghere, cât și activitatea societăților de asigurare. Anul 2016, fiind primul an de implementare a noului regim de solvabilitate, a fost o provocare atât pentru supraveghetori cât și pentru societățile de asigurare, iar comunicarea și consultarea permanentă a tuturor participanților au fost o condiție obligatorie pentru îndeplinirea cu succes a obiectivelor care vizează protecția și sporirea încrederii consumatorilor de produse de asigurare.

Dezvoltarea capacității instituționale în vederea asigurării implementării efective a noilor cerințe reprezintă obiectivul major în acest domeniu și se va realiza prin menținerea unui cadru procedural armonizat pentru supravegherea bazată pe risc și care să susțină concordanța dintre activitățile de supraveghere on-site/off-site.

În 2017 vor continua acțiunile de stabilizare a pieței RCA , prin aplicarea prevederilor OUG 54/2016 în care sunt prevăzute măsuri de natură să sprijine consumatorii . Trecerea la noile tarife de referință și reorganizarea Biroului Asigurătorilor de Autovehicule din România se numără printre acestea, iar ASF va coopera cu alte autorități similare din UE și cu EIOPA pentru a prelua din experiența și bunele practici pe alte piețe din regiune. De asemenea, ASF va întreprinde demersurile necesare în vederea asigurării preluării observațiilor și amendamentelor rezultate ca urmare a dezbaterii publice asupra OUG 54/2016 și va urmări dezbaterile ordonanței în Parlament, respectiv aprobarea acesteia prin lege.

De asemenea, ASF va continua măsurile de întărire a stabilității pieței de asigurări prin supravegherea prudențială a societăților de asigurare, pornind de la rezultatele auditului BSR și BRE din 2015 și continuând cu constatările în urma acțiunilor de supraveghere în anul 2016, inclusiv cu măsurile prevăzute în planurile de redresare stabilite pentru anumite companii sub incidența Legii 503/2004 și a Legii nr. 237/2015.

Activitățile avute în vedere în 2017 pentru îndeplinirea obiectivelor pentru piața de asigurări sunt:

- continuarea dezvoltării sistemului de supraveghere bazat pe evaluarea riscurilor și a instrumentelor de supraveghere pe noul cadru de raportare;
- continuarea procesului intern privind revizuirea întregii funcții de supraveghere bazată pe evaluarea riscurilor și alinierea ghidurilor pornind de la categoriile de riscuri în vederea și adaptarea manualului de supraveghere EIOPA la specificitatea sectorului din România (pentru acest proiect ASF va formula o cerere de finanțare din fonduri europene prin programul Structural Reform Support Program)
- monitorizarea profilului de risc al societăților de asigurare în vederea întăririi funcției de intervenție preventivă în activitatea de supraveghere;
- continuarea monitorizării supravegherii speciale a societăților de asigurare aflate în dificultate și aflate sub incidența măsurilor de redresare în baza Legii 503/2004 și a Legii nr. 237/2015;
- supravegherea în 2017 ca prim an de raportare pe regimul Solvabilitate II folosind noul sistem de supraveghere bazat pe plan de supraveghere pe fiecare societate și nu pe plan de inspecție;

Obiectivele *sectorului sistemului de pensii private* pentru anul 2017 au drept reper creșterea calității și eficienței activităților de supraveghere cu accent pe următoarele aspecte:

- protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor prin susținerea funcționării eficiente a sistemului de pensii private și asigurarea accesului acestora la informații relevante;
- menținerea unui risc scăzut pe piața fondurilor de pensii private;
- standardizarea cadrului pentru activitatea de supraveghere a entităților supravegheate în funcție de natura, dimensiunea și complexitatea riscurilor pentru fiecare entitate.
- identificarea timpurie a principalelor arii de risc în activitatea entităților implicate în sistemul de pensii private prin utilizarea unui instrument de evaluare corectă atât a calității sistemului de guvernare corporativă în ansamblul său cât și în ceea ce privește activitatea individuală a persoanelor care dețin funcții cheie, prin păstrarea unui istoric al actelor și faptelor acestora (conduită și comportament) și asigurarea cu privire la faptul că pentru fapte similare se dispun măsuri similare, iar acestea sunt stabilite în funcție de impact, risc, circumstanțe și repetabilitatea faptelor.

În ceea ce privește **măsurile de administrare a situațiilor de criză** (redresarea financiară și rezoluția) ținând seama de necesitatea de a interveni cu promptitudine, într-un stadiu incipient, în cazul societăților aflate în dificultate, sau în curs de a intra în dificultate, cu impact deosebit asupra sistemului financiar, ASF are rolul de a asigura continuitatea funcțiilor financiare și economice critice ale firmelor de investiții/asigurătorilor, a reduce pe cât posibil impactul asupra fondurilor de protecție, a diminua consecințele asupra pieței, a preveni contagiunea asupra sistemului financiar.

Obiectivele propuse pentru anul următor în ceea ce privește redresarea și rezoluția sunt elaborarea propunerilor de modificare și completare a Legii nr.246/2015 privind redresarea și rezoluția asigurătorilor, având în vedere anumite aspecte constatate în urma aplicării acesteia, finalizarea normelor necesare a fi elaborate pentru aplicarea efectivă și eficientă a acestei legi, elaborarea planurilor de rezoluție pentru toate societățile de asigurare care intră sub incidența legii (peste 10 % cotă de piață) și colaborarea cu BNR, MFP și cu alte autorități de rezoluție din Statele Membre în vederea asigurării unui cadru optim pentru planificarea rezoluției.

2.4. Dezvoltarea piețelor financiare nebancare

2.4.1 Stimularea dezvoltării pieței de capital

În vederea asigurării sustenabilității obiectivelor asumate în cadrul strategiei de dezvoltare a pieței de capital pentru 2016 -2018, în anul 2017 vor continua activitățile care sunt complementare statutului de piața emergentă vizat referitoare la:

- consolidarea infrastructurii pieței prin:
  - aprobarea fuziunii celor doi operatori de piață - BVB și SIBEX ;
  - reautorizarea depozitarului central în conformitate cu prevederile Regulamentului UE nr.909/2014;
  - demararea proiectului pentru înființarea unei Contrapărți Centrale naționale (CCP), care să ofere servicii de compensare pentru toate piețele și instrumentele financiare din România (EMIR);
- urmărirea implementării principiilor de guvernanță corporativă în rândul entităților din piața de capital conform cerințelor regulamentare în vigoare de la 1 ianuarie 2017;
- elaborarea unei abordări mixte, supravegherea bazată pe evaluarea riscurilor, precum și cea de conformitate și implementarea unor noi principii pentru supravegherea on-site;
- menținerea încrederii investitorilor prin îmbunătățirea mecanismelor specifice de prevenire și identificare a abuzului de piață ;
- intensificarea dialogului cu intermediarii pe piața de capital cu privire la pregătirile pentru noile cerințe MiFIDII privind raportarea tranzacțiilor și promovarea măsurilor stabilite de ASF pentru trecerea la noul regim privind raportarea tranzacțiilor.

În corelare cu planul de activități al ESMA pentru anul 2017, atribuțiile de reglementare ale ASF pentru a se asigura alinierea la legislația europeană vor cuprinde:

1) proiecte de acte normative corespunzătoare revizuirii *Directivei 2003/71 privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau pentru admiterea valorilor mobiliare la tranzacționare*. Acestea vizează:

- elaborarea proiectului de lege prin care să se transpună prevederile Directivei privind prospectul
- implementarea prevederilor actelor delegate

2) măsuri de implementare aferente *Directivei 2014/91 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (UCITS V)* (estimare – anul 2017) și *Directivei privind administratorii fondurilor de investiții alternative (DAFIA)*. Acestea vizează:

- aplicarea prevederilor actelor delegate
- analizarea și stabilirea modalității de implementare a ghidurilor

3) revizuirea cadrului legal național necesar pentru a asigura alinierea la prevederile *Regulamentului UE privind securitizarea* inclusiv cu privire la desemnarea autorității naționale competente;

4) măsuri pentru implementarea *Regulamentului UE 1286/2014 pentru pachetele complexe cu componente de asigurări și investiții (PRIIPs)* al cărui termen de aplicare a fost prelungit până la finele anului 2017. Acestea vizează:

- desemnarea autorității competente (inclusiv ASF) și stabilirea regimului de sancțiuni în baza PRIIPs
- aplicarea prevederilor actelor delegate
- analizarea și stabilirea modalității de implementare a ghidurilor

5) implementarea măsurilor necesare pentru aplicarea *Regulamentului UE privind fondurile europene de investiții pe termen lung (ELTIF)*, *Regulamentul privind fondul european cu capital de risc (EuVECA)* și *Regulamentul privind fondurilor de antreprenariat social (EUSEF)*

- aplicarea prevederilor actelor delegate
- analizarea și stabilirea modalității de implementare a ghidurilor

6) măsuri pentru transpunerea pachetului MIFID II/MIFIR (Directiva 2014/65/UE privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE și Regulamentul UE 600/2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Regulamentului (UE) 648/2012)

- finalizarea proiectului de *Lege privind piețele de instrumente financiare* prin activitatea demarată în grupul de lucru constituit în 2016
- revederea reglementărilor secundare emise de CNVM/ASF pentru a asigura alinierea la noile prevederi în baza MIFID/MIFIR
- analizarea și stabilirea modalității de implementare a ghidurilor ESMA

7) pregătirea implementării *Regulamentului UE 2016/1011 privind indicii utilizați ca indici de referință în cadrul instrumentelor financiare și al contractelor financiare sau pentru a măsura performanțele fondurilor de investiții*

- desemnarea ASF ca autoritate competentă prin includerea unor prevederi în cadrul proiectului de lege privind piețele de instrumente financiare
- analizarea și stabilirea modalității de implementare a ghidurilor

2.4.2 Stimularea dezvoltării pieței asigurărilor

Obiectivele ASF în vederea stimulării dezvoltării pieței asigurărilor pornesc de la procesul de reșezare și consolidare a pieței în noul context legislativ și vizează în principal:

- alinierea supravegherii și gestionării riscurilor la standardele regimului Solvabilitate II și confirmarea măsurilor de consolidare a pieței prin aplicarea cadrului legislativ adoptat;

- actualizarea și simplificarea distribuției produselor de asigurare prin diversificarea canalelor de distribuție, inclusiv prin intensificarea implicării instituțiilor de credit în lanțul de distribuție;
- identificarea măsurilor de stimulare a lansării de produse noi pe următoarele segmente:
  - asigurări de viață și de sănătate;
  - asigurări de locuințe și proprietăți imobiliare;
  - asigurări pentru agricultură.

Pentru atingerea acestor obiective, abordarea generală pentru dezvoltarea pieței asigurărilor pleacă de la o evaluare adecvată, atât cantitativă cât și calitativă, a riscurilor, care să confere stabilitate și încredere. Activitățile avute în vedere se vor axa pe implementarea eficientă a noilor cerințe de solvabilitate, pe adoptarea de măsuri concrete pentru creșterea gradului de penetrare a asigurărilor, precum și pe stimularea diversificării modelului de business al asigurătorilor.

În ceea ce privește *asigurările private de sănătate*, avem în vedere faptul că acest segment este în corelație puternică cu o serie de factori precum nivelul de acoperire a nevoilor asigurate de sistemul public de sănătate, aversiunea la risc a populației, comportamentul de economisire și nivelul de trai.

În România, asigurările de sănătate nu pot îndeplini încă un rol structural benefic în societate, din cauza lipsei unor măsuri concrete ale factorilor de decizie în privința întregului sistem medical național, a lipsei de educație financiară, a aversiunii la risc, precum și a nivelului de trai. În acest sens, se impune stimularea sectorului de asigurări voluntare de sănătate de tipul celor complementare, bine reglementate. Acestea ar trebui să fie considerate servicii economice de interes general și parte componentă a sistemelor de asigurări sociale de sănătate și astfel să fie mult mai bine reglementate.

Pentru stimularea creșterii asigurărilor de sănătate se intenționează:

- eliminarea barierelor legislative prin promovarea modificării legislației specifice sau incidente, primare și secundare, în sensul construirii unui sistem de asigurări medicale interconectat și armonizat între sectorul de stat și cel privat. Acestea vizează:
  - introducerea de posibilități suplimentare de plată pentru consumatori și flexibilizarea contractelor de asigurări private de sănătate;
  - participarea la construirea unui sistem public-privat de succes în domeniul sănătății
- stimularea eforturilor factorilor de decizie în scopul alegerii unui sistem cu maxime beneficii de ordin socio-economic:
  - intensificarea colaborării cu Președinția și Guvernul României în domeniul strategiei naționale specifice și promovarea unui sistem format din asigurare de stat – asigurare complementară – asigurare suplimentară;
  - promovarea și susținerea creșterii deductibilității fiscale pentru asigurările private de sănătate.
- creșterea gradului de accesibilitate și atractivitate a pieței de asigurărilor de sănătate prin echilibrarea ponderilor produselor disponibile prin stimularea acelorora cu utilitate maximă pentru consumatori
- cooperarea strânsă cu asociațiile de profil din domeniul asigurărilor și constituirea de grupuri comune de lucru cu UNSAR și colaborarea cu Asociația Română de Actuarial, pentru dezvoltarea de mecanisme orientate pe nevoile pieței de asigurări;

Se menține în continuare, și în anul 2017, obiectivul complementar de îmbunătățire a sistemului de plată a daunelor și de diminuare a numărului de petiții și de reclamații.

Pentru a asigura corelarea cu planul de activități stabilit de EIOPA pentru anul 2017, activitățile de reglementare vizează următoarele:

1) transpunerea în legislația națională a *Directivei 2016/97 privind distribuția de asigurări (IDD)* :

- elaborarea proiectului de act normativ în cadrul unui grup de lucru extins în care sunt consultați și participanții intermediarilor în asigurări;
- preluarea prevederilor actelor delegate privind cerințele de supraveghere și guvernanta a produselor (POG) și gestionarea conflictelor de interese a condițiilor în care se pot plăti și primi stimulente și evaluarea adecvării procesului de distribuție a produselor de investiții bazate pe asigurări (IBIPs)
- analizarea și stabilirea modalității de aplicare a prevederilor ghidurilor EIOPA în ceea ce privește cerințele privind procesele și mecanismele aferente POG și a celor referitoare la distribuția IBIPs.
- includerea în cadrul de reglementare național a prevederilor rezultate în urma revizuirii Protocolului de la Luxemburg.

2) măsuri pentru implementarea *Regulamentului UE 1286/2014 pentru pachetele complexe cu componente de asigurări și investiții (PRIIPs)* al cărui termen de aplicare a fost prelungit până la finele anului 2017:

- desemnarea autorității competente (inclusiv ASF) și stabilirea regimului de sancțiuni în baza PRIIPs
- aplicarea prevederilor actelor delegate
- analizarea și stabilirea modalității de implementare a ghidurilor

3) urmărirea măsurilor de revizuire de către EIOPA a *standardelor tehnice și a ghidurilor* elaborate în aplicarea directivei Solvabilitate II și:

- analizarea și stabilirea modificărilor necesare în legislația națională secundară
- preluarea și adaptarea prevederilor manualului de supraveghere (SRP).

2.4.3 Stimularea dezvoltării pieței aferente sistemului pensiilor private

Obiectivele stabilite pentru anul 2016 în ceea ce privește Programul LIFE vor avea continuitate și se intenționează pentru anul următor:

- monitorizarea efectelor obținute ca urmare a flexibilizării cadrului de reglementare pentru fondurile de pensii facultative
- completarea cadrului de reglementare secundară în vederea dezvoltării fondurilor de pensii facultative;
- elaborarea și promovarea unor măsuri legislative care să asigure o dezvoltare în condiții de siguranță a pieței fondurilor de pensii private în vederea creșterii eficienței funcționării sistemului, vizând totodată și protecția participanților;
- asigurarea unui cadru investițional, prin actualizare, monitorizare și adaptare continuă, care să încurajeze diversificarea portofoliilor fondurilor de pensii administrate privat și facultative care să țină cont de ritmul de creștere al valorii fondurilor de pensii în domeniul pensiilor private;
- introducerea sistemului de pensii ocupaționale;
- sprijinirea finalizării legislației privind plata pensiilor.

În vederea asigurării concordanței cu planul de activități stabilit de EIOPA pentru anul 2017, ASF va analiza preluarea cerințelor aplicabile Declarației privind Principiile Politicii de Investiții în cadrul instituțiilor de furnizare de pensii ocupaționale IORPs (SIPP).

2.5 Întărirea capacității instituționale

Procesul de întărire a capacității instituționale a ASF prevăzut în obiectivele strategice 2016 – 2018 continuă în anul 2017 prin menținerea obiectivelor fixate, referitoare la

- revizuirea cadrului legislativ primar și secundar;
- îmbunătățirea sistemului de supraveghere bazat pe evaluarea și analiza riscurilor;
- consolidarea mecanismelor de asigurare a protecției consumatorilor;
- dezvoltarea resurselor analitice, operaționale și informaționale la nivelul activității de conformitate și de profil CSB/CFT;
- continuarea procesului de dezvoltare a infrastructurii IT – finalizarea modernizării infrastructurii descentralizate;
- dezvoltarea și formarea profesională a personalului.

Având în vedere așezarea experților în cadrul procesului de reorganizare internă și finalizarea procesului de selecție a personalului pentru posturile de management, în anul 2017 se urmărește consolidarea infrastructurii IT pentru îmbunătățirea activităților de supraveghere prin eficientizarea guvernantei și a organizării sistemelor informatice, modernizarea și integrarea infrastructurii IT. ASF are în vedere continuarea implementării unui Sistem Informatic Integrat de Planificare a Resurselor (de tip Enterprise Resource Planning – ERP), care să contribuie la optimizarea proceselor atât din punct de vedere al eficienței (reducerea activităților manuale și/sau redundante) cât și din punct de vedere al riscurilor operaționale și al conformității cu reglementările aplicabile.

Pentru raportări și analiza datelor se intenționează implementarea unei platforme integrate de "business intelligence" (dezvoltarea unui sistem DW - Data Warehouse) prin derularea unui proiect multianual, care va demara în 2017 cu etapa de analiză a cerințelor. De asemenea, tot în anul 2017 vor demara proiectul Business Continuity Plan, precum și proiectul de implementare a procesului de autorizare/avizare pe noua infrastructura IT centralizată, pentru toate sectoarele din cadrul ASF (aflat în etapa de analiză a cerințelor de business).

În domeniul *resurselor umane*, consolidarea capacității instituționale a ASF se va realiza prin:

- informatizarea activității de resurse umane, în vederea eficientizării proceselor interne;
- atragerea de resurse umane valoroase prin asigurarea transparenței proceselor de recrutare, diversificarea canalelor de recrutare și focalizarea selecției pe competențele specifice posturilor. Pentru a continua trendul de atragere a talentelor, ASF va întări parteneriatele încheiate cu universitățile de profil economic, va crește oferta de stagii de practică pentru studenți și va continua programul destinat absolvenților cu rezultate deosebite și potențial înalt de evoluție;
- creșterea capitalului de competențe profesionale și manageriale se va realiza prin diversificarea modalităților de dezvoltare: alături de programele tradiționale de training, angajații vor avea acces și la programe de e-learning, precum și programe de coaching. De asemenea, ASF va implementa un centru propriu pentru identificarea potențialului și nevoilor de dezvoltare ale angajaților în scopul implementării planurilor de carieră pentru performerii de top;
- procesul de implementare a modelului de cultură instituțională de tip constructiv va continua prin programe de dezvoltare a leadership-ului și creștere a coeziunii angajaților, programe care vor fi concepute prin implicarea tuturor celor care își doresc să fie ambasadorii schimbării în ASF.

2.6. Contribuția la construcția europeană instituțională

Și în anul 2017, în calitate de membru al autorităților europene de supraveghere, ASF va participa activ, prin experții nominalizați în cadrul grupurilor de lucru, la îndeplinirea obiectivelor prioritare stabilite de EIOPA și ESMA pentru armonizarea politicilor financiare naționale și convergență mecanismelor de supraveghere a sistemului financiar european.

2.6.1 EIOPA (Autoritatea europeană pentru asigurări și pensii ocupaționale)

1) Aplicarea și monitorizarea implementării Solvabilitate II: evaluarea modului în care au fost implementate anumite cerințe în vederea revizuirii prevederilor incluse în standardele tehnice și în ghiduri; revizuirea cerințelor privind garanțiile pe termen lung și cerințelor de capital pentru diferite categorii de active conform Solvabilitate II; elaborarea de noi capitole la manualul de supraveghere (SRP).

2) Asigurarea unui regim uniform al distribuției produselor de asigurări și implicit un grad mai ridicat de protecție a consumatorilor:

- în vederea implementării Directivei IDD (distribuția de asigurări): contribuția cu sfaturi tehnice pentru actele delegate privind cerințele de supraveghere a produselor și de guvernanță (POG) și gestionarea conflictelor de interese, a condițiilor în care se pot plăti și primi stimulente și evaluarea caracterului adecvat și corespunzător în procesul de distribuție al produselor de investiții bazate pe asigurări (IBIPs); elaborarea de proiecte de standarde tehnice de reglementare și implementare, precum și acte de nivel 3 pentru aplicarea corespunzătoare a acestora; elaborarea de ghiduri în vederea asigurării unei abordări consecvente a implementării cerințelor privind procesele și mecanismele aferente POG, precum și a celor referitoare la distribuția IBIPs;

- în vederea oferirii unor informații clare, corecte și neînșelătoare consumatorilor, precum și posibilității comparării produselor (Regulamentul pentru pachetele complexe cu componente de asigurări și investiții - PRIIPs): desfășurarea activității în ceea ce privește Documentul cu informații cheie (KID) alături de celelalte ESAs, ținând cont de faptul că acest document vizează toate sectoarele financiare.

3) Asigurarea condițiilor pentru o supraveghere solidă și bazată pe riscuri: asigurarea unui grad ridicat de convergență, cu o atenție specială asupra conduitei, organizând thematic reviews care să îi permită să analizeze aspecte întâlnite pe mai multe piețe naționale, precum și aspectele transfrontaliere, menținerea activității de evaluare inter pares, fiind programate pentru anul 2017 finalizarea exercițiului privind cerințele de competență și onorabilitate a persoanelor ce ocupă funcții cheie și demararea exercițiului privind cerințele de competență și onorabilitate pentru persoanele ce ocupă funcții în conducerea executivă, eliminarea inconsecvențelor între modele interne aprobate și derularea în comun cu autoritățile naționale competente de studii comparative, și dezvoltarea de instrumente cantitative care să permită ANC-urilor să monitorizeze nivelurile de capital aferente modelelor interne, implementarea unor sisteme informatice adecvate, inclusiv proiectele privind Registrul Central și Business Intelligence (AVA), precum și asigurarea dezvoltării taxonomiei XBRL pentru raportări.

2.6.2 ESMA (Autoritatea europeană pentru valori mobiliare și piețe)

1) Asigurarea cadrului pentru convergența în supraveghere: completarea setului de acte legislative de nivel 2 și 3 în aplicarea unor regulamente și directive cum ar fi MiFIR, MAR, SSR, BMR, SFT, MAD; elaborarea de standarde tehnice, ghiduri, Q&A și opinii în sprijinul implementării cadrului prevăzut de UCITS V, DAFIA, ELTIF, EuVECA, EuSEF.

2) Evaluarea riscurilor pentru investitori și stabilitatea financiară: realizarea unui cadru pentru utilizarea produselor de intervenție furnizate prin MiFIR, identificarea riscurilor din piețele

financiare. ASF contribuie la activitățile de cercetare și analiză a pieței desfășurate în cadrul Comitetului de Analiză Economică și de Piață care realizează monitorizarea periodică a tendințelor, riscurilor și vulnerabilităților pe piețele de capital din Europa. ASF, prin Președintele autorității, asigură coordonarea acestui grup și contribuie cu resurse la proiectele desfășurate, în special pentru proiectul privind dezvoltarea unor indicatori de risc pentru industria fondurilor alternative de investiții în contextul AIFMD a cărui coordonare este realizată de reprezentanți ai ASF.

3) Revizuirea și asigurarea aplicării cadrului MiFiD: revizuirea standardelor tehnice în conformitate cu MiFID II/MiFIR; elaborarea de îndrumări pentru autoritățile naționale și participanții la piață în ceea ce privește aplicarea cadrului MiFID, în special referitor la structura, transparență și eficiența piețelor secundare, inclusiv a platformelor de tranzacționare și piețelor OTC, sistemelor multilaterale de tranzacționare, internalizatorilor sistematici și alte platforme de tranzacționare; emiterea de ghiduri și Q&A în aplicarea MiFID II (ex.: guvernanta pe produs, cea mai bună execuție, autorizarea), precum și opinii privind limitări ale pozițiilor, derogări de la cerințele de transparență pre-tranzacționare, derivatele pe mărfuri etc; aplicarea consecventă a MiFID în ceea ce privește conduita și cerințele organizatorice pentru firmele de investiții și monitorizarea măsurilor de îndeplinire a recomandărilor din Raportul exercițiului de evaluare pe testele de adecvare.

4) Dezvoltarea proiectelor IT: Markets Programme (în corelație cu proiectele privind MiFID II și MAR - raportarea datelor privind instrumentele de referință, mecanismele de plafonare a volumului și raportările privind derivatele pe mărfuri), Transparency Programme (în relație cu revizuirea Directivei privind transparența) și actele delegate - TRACE și FIRDS.

5) Ghidurile privind aplicarea informațiilor financiare: finalizarea evaluarea inter pares referitoare la aceste ghiduri.

2.6.3 ESRB (Consiliul european pentru riscuri sistemic)

În ceea ce privește evaluarea riscurilor externe la adresa stabilității financiare în sistemul financiar nebanca din România: participarea la întâlnirile GB, ATC, AWG și IWG, realizarea de rapoarte privind stabilitatea financiară la nivel european și evaluarea impactului materializării riscurilor la nivelul piețelor și entităților supravegheate de ASF; participarea ASF la definirea cadrului macro-prudențial privind riscul sistemic în sectorul asigurări-reasigurări și piețelor de capital.

Revizuirea cadrului macro prudențial al UE reprezintă o oportunitate de a face un pas înainte spre un cadru de politică macro prudențială mai cuprinzător pentru întreg sistemul financiar, având în vedere faptul că cel existent nu reflectă fidel mediul schimbător a sectorului financiar european, iar ESRB este implicată activ în extinderea scopului și dezvoltarea acestui cadru. La nivel UE există multe reglementări prudențiale sau de conduită pe piață care conțin elemente macro prudențiale, iar mandatul de macro prudențialitate și stabilitate financiară din afara sferei bancare sunt răspândite între mai multe instituții. În acest sens se au în vedere două abordări de a operaționaliza politica macroprudențială din afara sferei bancare în cadrul legislativ UE, și anume:

- abordarea integrată ce țintește pentru un cadru macroprudențial unic și coerent;
- abordarea parțială ce integrează instrumentele macroprudențiale în legislația existentă ca parte a revizuirii legislative planificate de Comisie.